

A omisión da conxunción “que” e do artigo na linguaxe xurídica

Na linguaxe xurídica é frecuente atoparmos construcións en que o verbo e o complemento aparecen unidos sen a conxunción “que”. Isto acontece polo xeral cando se trata de verbos de petición ou de vontade que introducen unha frase subordinada.

*Solicito admita esta demanda
Solicito **que** admita esta demanda

*Agardo teña en conta o testemuño do meu cliente
Agardo **que** teña en conta o testemuño do meu cliente

Este uso hoxe estendido nos textos administrativos e xurídicos, lonxe de semellar un trazo ligado á tecnicidade propia dunha linguaxe de especialización, amosa un empobrecemento da súa gramaticalidade. As regras morfolóxicas do idioma describen a necesidade de usar conxuncións para introducir frases subordinadas de acordo co grao de acomodación da formalidade lingüística e en beneficio da eficacia comunicativa.

Comprobamos que noutros contextos comunicativos máis comúns sería impensable prescindir desta conxunción en construcións análogas:

*Pídlle teña coidado ao volante
Pídlle **que** teña coidado ao volante

*Agardo teñas sorte nesta nova etapa
Agardo **que** teñas sorte nesta nova etapa

Outra anomalía no uso da linguaxe xurídica caracterízase pola supresión inustificada do artigo que antecede os nomes. Esta particularidade, aínda que poida pasar desapercibida polo costume, debe ser rexeitada xa que o artigo é unha peza gramatical necesaria, altamente acomodada no uso lingüístico.

*O xulgado enviou oficio para designar avogado de oficio
O xulgado enviou **un/o** oficio para designar **un/o** avogado de oficio

*A parte demandante deberá presentar escrito acompañado de copia literal
A parte demandante deberá presentar **o** escrito acompañado **da** copia literal

*O colexio de avogados acordou incoar dilixencias previas
O colexio de avogados acordou incoar **as** dilixencias previas

*O xulgado notificou resolución pronunciada en data 21/03/2009
O xulgado notificou **a** resolución pronunciada **o** día 23/03/2009

Non obstante, a perda do artigo considérase admisible nunha serie de sintagmas fixados no uso: *tomar declaración, cumprir condena, formular demanda, pronunciar sentenza, efectuar dilixencias, en representación de, en calidade de, de conformidade con, xustificante de recepción, xuízo de faltas, taxación de custas, quenda de oficio, violación de morada, danos e perdas* etc.

Martín Ramos Insua
Servizo de Asesoramento Lingüístico ICA Santiago

Se falas galego, por que non o escribes?

Reflexión sobre os usos lingüísticos

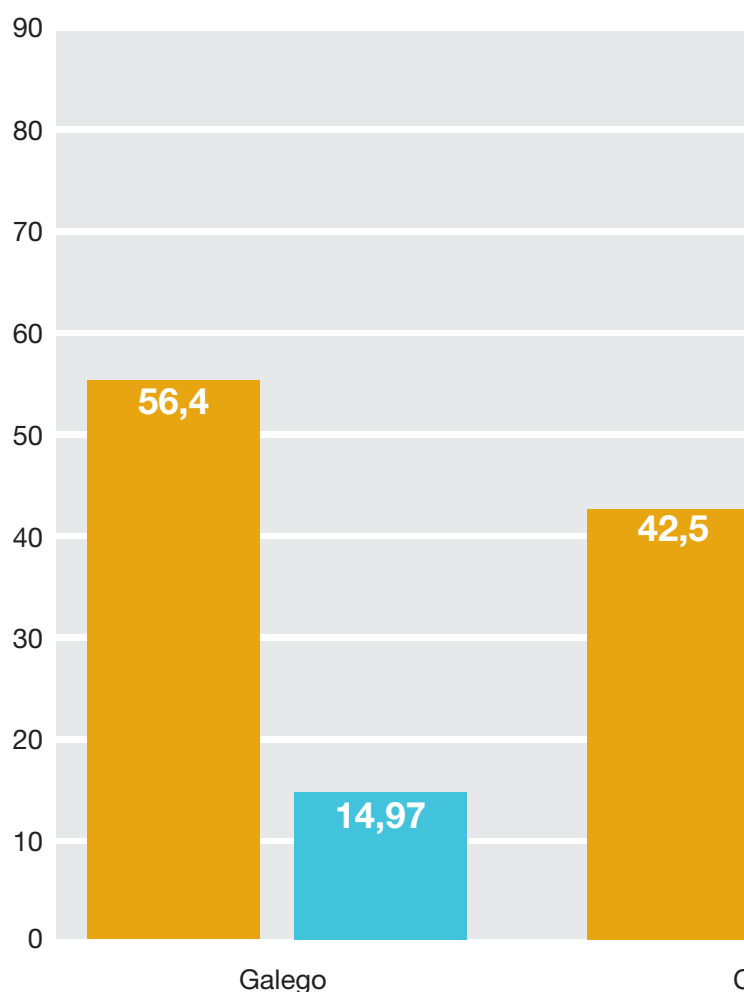
Son moitas as persoas que recoñecen que cando na súa vida, tanto persoal coma profesional, se atopan cun interlocutor que fala en galego, contéstanlle en galego. É unha mágoa que non poidamos afirmar o mesmo do galego na escrita. Se falas galego, por que non o escribes?

O emprego do galego na escrita xurídica é unha forma encomiable de apoiar a nosa lingua, unha lingua propia que reforza a nosa identidade e que axuda a promover os valores culturais e patrimoniais de Galicia, que contribúe a manter as tradicións e a riqueza da nosa terra. Se os profesionais do dereito, acostumados a defender os intereses duns e doutros, non nos decidimos, quen o vai facer? Como profesionais do dereito, tanto se os intereses que defendemos son públicos coma privados, debemos comezar por defender e apoiar o noso, o galego, é de xustiza.

Un xeito doado de contribuírmos a superar a desigualdade¹ na práctica escrita é realizar as nosas demandas, instancias, informes, ditames ou calquera outro escrito de contido xurídico en lingua galega, coa mesma espontaneidade amosada co castelán, en congruencia co uso lingüístico clientelar. Presentarmos os nosos escritos de contido xurídico en galego é un reto que a avogacía galega pode afrontar sen medo e con decisión.

Malia certas inercias que seguen sen privilexiar o seu uso, lonxe quedan vellos prexuízos ou ataduras sobre as dificultades de redactar nesta lingua. Na actualidade posuímos abondosos recursos e ferramentas que facilitan esta tarefa -cada vez máis-, como poden ser a elaboración de formularios en galego, documentación variada sobre redacción e estilo na linguaxe xurídica ou glosarios e dicionarios específicos sobre a terminoloxía xurídica. Ademais, todas estas ferramentas están dispoñibles na internet e podemos acceder a elas de modo sinxelo. De especial interese é a aposta por introducir pouco a pouco a formación lingüística no currículo formativo da nosa profesión. O Servizo de Asesoramento Lingüístico do colexio de avogados desenvolveu nos últimos anos un importante labor neste sentido ao programar diversos cursos e seminarios de capacitación lingüística, con atención especial á tecnicidade propia do galego xurídico. O mesmo ocorre coa Escola de Práctica Xurídica de Compostela, que conta dende hai anos cunha materia específica sobre linguaxe xurídica galega. O camiño está aberto, cumpriríaa reforzalo.

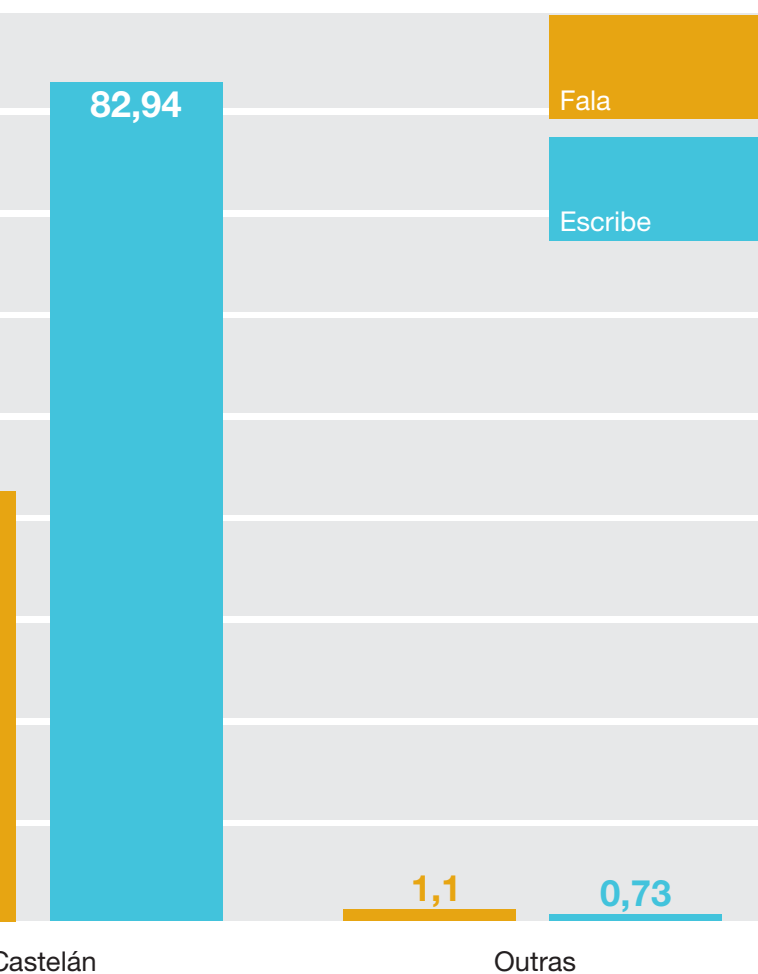
Lingua habitual en Galicia (2008)

Dende a experiencia, co emprego dos formularios en galego podemos decatarnos á vez das vantaxes que ten escribir en galego. O seu modelo de lingua adoita estar actualizado, achégase máis á realidade, aos nosos tempos, non caen en expresións baleiras de contido, nin empregan termos que están completamente obsoletos² e que, con frecuencia, mesmo nos afastan máis das persoas a quen atendemos ou defendemos. Por outra parte, a falta de costume no momento de redactar os documentos xurídicos na nosa lingua e o tempo que debemos dedicarlle pódennos servir para evitar caer nalgúns dos vicios lingüísticos aos que, por inercia, estamos afeitos cando escribimos en castelán. Moitos destes desaxustes lingüísticos

scribes?

s da avogacía galega

Fonte: IGE

conviven inconscientemente na normalidade dos nosos escritos, malia seren incorrectos gramaticalmente. Non nos fixamos neles ou non queremos reparar no modo de superalos. Algúns deles teñen ademais fácil remedio e abundaría, por exemplo, con reducir o abuso de xerundios e participios ou evitar as oracións subordinadas que nunca rematan –ou que cando o fan xa non lembramos como comezaban–.

En resumo, podemos sentirnos máis libres escribindo en galego, porque non todo está escrito, porque podemos ser os protagonistas de darlle vida a unha tradición xurídica en galego adurmiñada demasiado tempo, porque merecemos sentirnos orgullosos de posuír unha lingua de dereito ben considerada e respectada. E, sobre todo, podemos escribir en galego, aínda que nos custe, porque os nosos clientes cando entran nos nosos despachos cóntannos os seus problemas en galego, sofren e padecen situacións en galego e, por respecto a eles, debemos resolvérllelos en galego. A defensa dos nosos clientes e a dos seus intereses conflúe co emprego da lingua que eles comprenden, a lingua na que eles pensan.

Eu escribo en galego, como dicía Celso Emilio Ferreiro nun dos seus poemas, «*porque me gusta / e quero estar cos meus, coa xente miña, / perto dos homes bos que sofren longo / unha historia contada noutra lingoa*».

Noela Rodríguez Legazpi
Colexiada 2072 do ICA Santiago

¹ Por exemplo, segundo datos extraídos do *Libro Branco da Xustiza*, publicado pola Xunta de Galicia a primeiros do 2009, só o 3,5% das sentenzas pronunciadas en Galicia foron redactadas en galego.

² Especialmente, certos barroquismos léxicos e sintácticos, frases feitas e algunhas expresións de submisión e súplica que tanto se empregan no mundo xurídico.